

Ilgaz Gümüştas

Zamansız Hamleler

Filozofların Ponomariov'a Cevabı

Ponomariov yirmi bir yaşında. Bundan iki yıl önce Dünya Şampiyonu olmuştu. Satrancın en üst noktasına genç yaşta ulaşmış, hepimizin rüyalarını süsleyen zirveye çıkmaya başarmıştı. Herhalde bütün hayatını satranç üzerine kuran bu oyuncu için mutluluğun tek adresi burası olmalıydı. . .

Filozoflar ise (genellikle sakallı olan ve bilgili olmayı herşeyden çok seven insanlar) mutluluğun satrançta dünya şampiyonu olmakla elde edilemeyeceğini iddia ederler. Oysa bu düşünce bize açıkça saçma, doğru olmayan bir hamle gibi gelse de, biz satranç oynarken yapmaya çalıştığımız gibi, bütün hamleleri gözden geçirmek adına bir dinleyelim onları.

*"Kolay şey değildir mutluluk,
kendimizde bulmak çok zor,
başka yerde bulmak imkansızdır. "*

Chamfort

Evet üzüntü vardır. Bu gelip geçici olanla, olmayanı ayırt edemeyen insanların yaşadığı duygudur.

Buddha

İyi, ılımlı, yumuşak bir karakter, kısıtlı koşullarda mutlu olabilir, öte yandan hırslı, kıskanç ve kötü biri, tüm zenginliğine karşın mutlu değildir.

Schopenhauer

Geçen yıl verdiği bir röportajda Ponomariov'un Dünya şampiyonu olmasına rağmen hiç de mutlu olmadığı anlaşıldı. Kendisine yapılan haksızlıklardan bahsediyor, konuşmasının sonunda ise düşüncesini açıkça itiraf ediyordu.

"Kasparov geniş çevresi sayesinde bana boykot uygulattırıyor. Bu sebepten bir daha beni kapalı bir turnuvada göreceğinizi zannetmiyorum. Herhalde bu Garry yaşlanıp satrancı bırakana kadar sürebilir. Yirmi yaşındayım. Kasparov'dan geç ölmeyi planlıyorum"

Böyle bir açıklama Ponomariov'un kötü bir insan olması anlamına gelmez. Belki de çok kızgın olduğu için böyle bir açıklama gereği duymuştur. Fakat içimizde yaşadığımız kinin, nefretin, hırslın, bizi nasıl mutsuzluğa götürebileceğinin kanıtını bu konuşmadan çıkartabiliyoruz. Bizler mutlu olmak için satranç oynuyoruz. Kazanmanın tek amaç olduğu yerde bu mutluluğu bulmamız imkansız bir hale geliyor. O halde turnuvada birinci olmayı değil, en iyi şekilde satrancı öğrenmeyi isteyelim. Her yenildiğimizde yeni bir şey öğrendiğimizi unutmayalım. Zaten böyle düşünürsek hatalarımızdan ders almayı bilir, satrancı

daha iyi öğrenebilir, sonuçta da birinci olabiliriz.

Yazımızı yedinci Dünya Şampiyonu Smyslov'un söyledikleriyle bitirelim:

"Benim için en önemlisi partinin kazanılması değil, mantığın zaferidir. "